

Довідка
Про результати анонімного анкетування
учнів 5-11 класів ліцею 21 ЛМР
«Булінг, його прояви»
«Обізнаність учнів щодо проявів насильства та жорстокого
поводження з дітьми»

Створення та збереження безпечного освітнього середовища в закладі освіти — це безперервний процес пошуку нових можливостей і ресурсів. Взаємини в школі мають базуватися на принципах довіри й доброзичливості, схвалення й толерантності. Проте сьогодні значного поширення серед молоді набуває булінг. Про актуальність проблеми свідчать результати анкетування підлітків, сюжети в мас-медіа, а також прийняття закону, який встановлює відповідальність за цькування. Практично в кожному класі є учні, які стають об'єктами глузувань і знущань. Шкільний булінг (від англ. school bullying) — систематичне переслідування з образами, цькуванням, упередженим ставленням у закладі освіти.

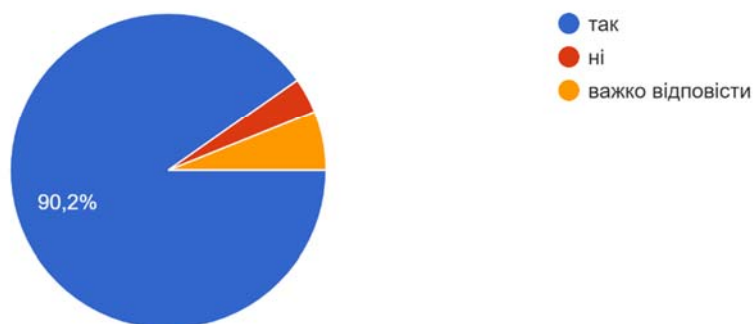
Прояви булінгу найчастіше спостерігаємо в місцях, де контроль з боку дорослих менший або його немає взагалі, зокрема: у їдальнях, на сходах, в коридорах, вбиральнях, роздягальнях, на спортивних майданчиках. Останнім часом набирає обертів кібербулінг — цькування за допомогою мобільних телефонів, в інтернеті.

Результати соціально-психологічного дослідження.

Для того щоб з'ясувати, чи стосується проблема насмішок, приниження, цькування нашого ліцею, проводились впродовж грудня соціально-психологічні дослідження. В анонімному опитуванні брали участь школярі 5—11-х класів. Що таке булінг і які його прояви знають 90% опитаних.

Чи знаєте ви, що таке булінг (цькування)?

82 відповіді

За результатами останніх опитувань 59% респондентів вважають, що булінгу в ліцеї немає; 20% — що булінг є, а 21% респондентів не може визначитися з відповіддю. Найчастіше, на думку опитаних, випадки булінгу трапляються в соціальних мережах — 58%.

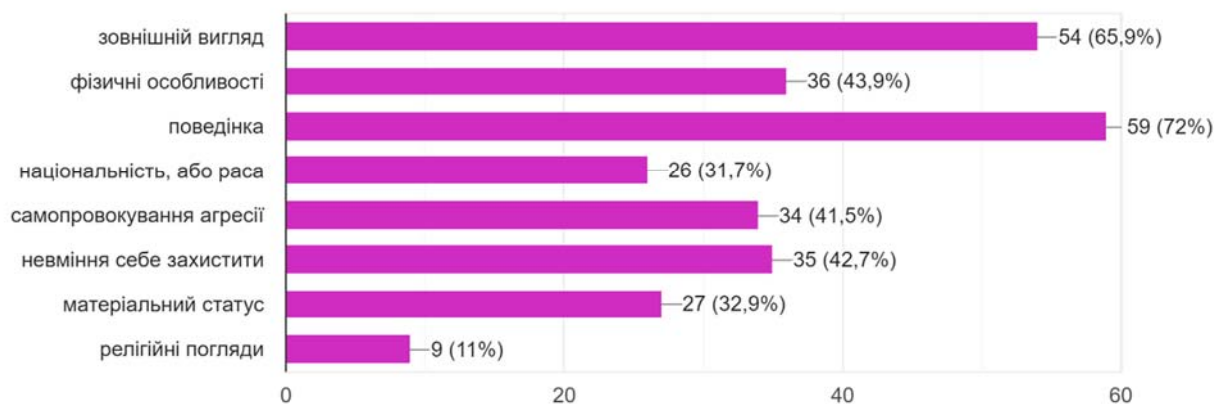
Тут і далі надається дослідження, проведене за опитувальником «Булінг і його прояви в моєму учнівському колективі». У кожному запитанні опитувальника респонденти мають змогу обирати більше однієї відповіді, тому результати за показниками не складають 100%.

Причини булінгу

Серед причин виникнення булінгу респонденти називають такі:

З яких причин, на вашу думку, деякі учні стають жертвами знущань з боку інших?

82 відповіді

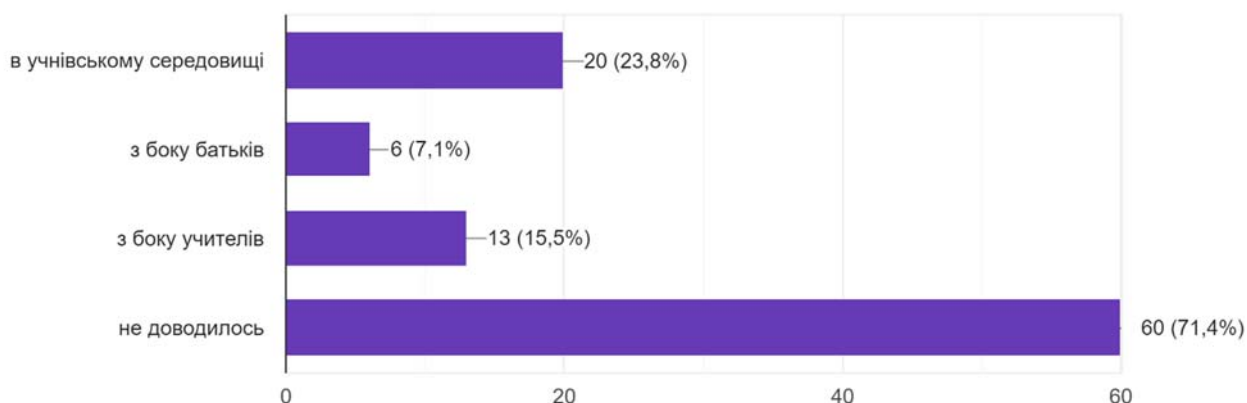

Особливо насторожує той факт, що 42% опитаних, переважно хлопців, називають серед можливих причин цькування учнів слабкість характеру тих, кого цькують. Тобто слід приділити увагу роботі з розвитку толерантності, емпатійних навичок. Підліток — цілеспрямована, імпульсивна особистість з нестійкими інтересами. З одного боку, ми бачимо самовпевненість, безапеляційність у судженнях, з другого — вразливість і невпевненість у собі. Романтичний настрій часто межує з цинізмом, а ніжність, привітність трапляється на фоні дитячої жорстокості.

Саме віковими особливостями можна пояснити, що 23% опитаних переживає приниження й словесні образи від однолітків, 16% — потерпає від учителів, а 7% — від батьків.

Чи доводилось Вам хоч раз у житті зазнавати психологічного насильства?

84 відповіді

Кривдник і потерпілий

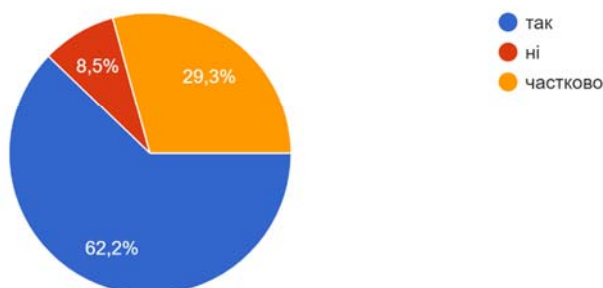
Відповідь на запитання «Чи був ти свідком постійного цькування однієї й тієї самої дитини?» підтверджує і суб'єктивність таких відповідей, бо 63% опитаних чули словесні образи, глузування, погрози, обзивання; 49% — були свідками ігнорування, бойкотів; 44% — спостерігали приниження за допомогою гаджетів,

зокрема у чатах, через SMS-повідомлення. На жаль, респонденти були і в ролі потерпілих: від вербального насилля постраждало 30%; від психоемоційного і соціального насилля (бойкот, ігнорування) — 26%; від приниження в соцмережах — 19%. Опитані спробували себе також в ролі кривдників.

Обнадійливим є факт, що опитані учні ліцею готові до соціально виправданих та конструктивних стратегій поведінки, зокрема звернутися по допомогу: до батьків — 61%; до друзів — 58%; до братів/сестер — 28%; до практичного психолога / соціального педагога — 20%; до вчителя — 15%.

Чи знаєте ви, до кого слід звернутися, якщо зазнаєте булінгу?

82 відповіді

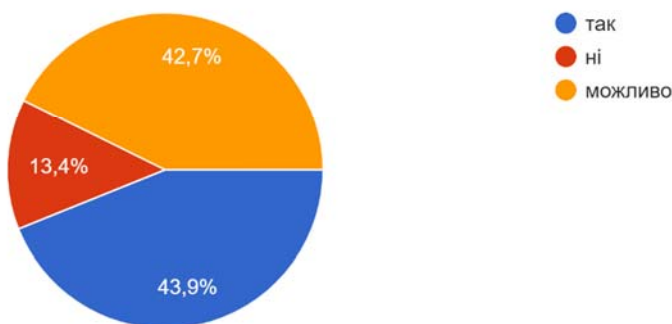

Правова освіта школярів.

Насторожує, що 11% опитаних школярів нікому не розкажуть про випадки систематичного насилля. Лише один з опитаних виявився готовим у разі булінгу звернутися до поліції. Тож значної активізації потребує просвітницька робота з розвитку правової освіти школярів. Міркували учні і над тим, що варто робити, щоб запобігти цькуванню та поліпшити взаємини, атмосферу в класному колективі. Загалом 43% учнів готові підтримати однолітка, який страждає від токсичних взаємин, і водночас припинити дії кривдника, 42% можливо підтримають.

Чи готові ви прийти на допомогу тому, хто зазнав булінгу?:

82 відповіді

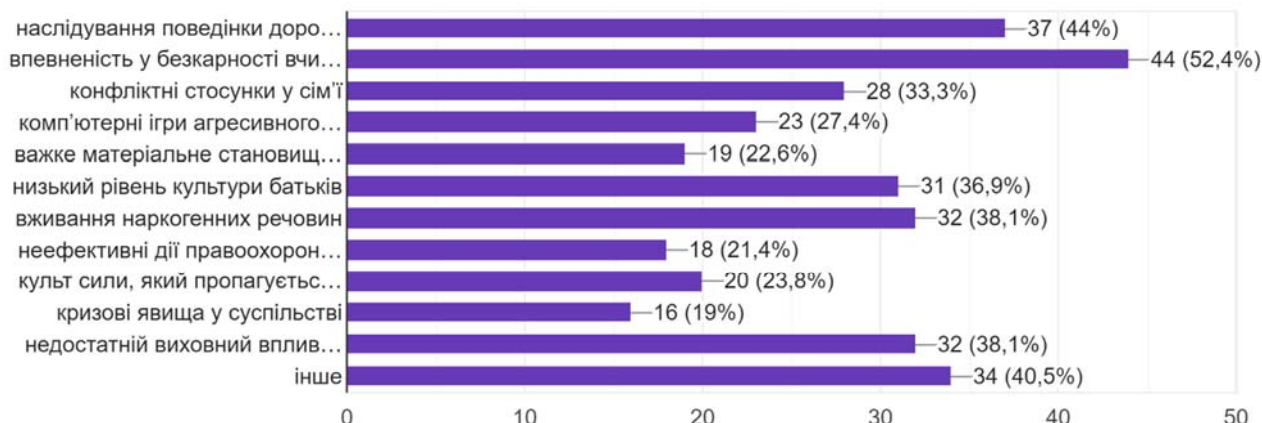

Практично кожен четвертий респондент звернеться по допомогу до дорослих і водночас намагатиметься пояснити булеру протиправність його дій. Кожен третій учень вважає за необхідне продовжувати формувати правову культуру всіх учасників освітнього процесу — учнів, батьків, педагогів.

Основними причинами виникнення насильства в навчальному закладі, зокрема – в учнівському середовищі, опитані діти називають:

Основні причини ВИНИКНЕННЯ насильства в навчальному закладі, зокрема – в учнівському середовищі, на Вашу думку це:

84 відповіді

Загалом проведене соціально-психологічне дослідження показало, що роботу з профілактики й протидії булінгу в ліцеї слід продовжувати.

Для підвищення якості профілактичної роботи із запобігання насильства над дітьми у ліцеї та враховуючи вищезазначене рекомендується:

1. Розробити у II семестрі план заходів щодо організації профілактичної роботи практичного психолога, соціального педагога, спільно з заступником з виховної роботи, класними керівниками.
2. З метою роз'яснення юридично-правових наслідків для осіб, що порушують права дітей, прав та обов'язків дітей, відповідальності за злочини, скоєні неповнолітніми соціальним педагогам організувати зустрічі з представниками ювенальної поліції.
3. З метою формування навичок проблемно-вирішальної поведінки у дітей та підлітків психологу А.Мудраку організувати індивідуальні та групові консультації.
4. Соціальному педагогу ліцею постійно інформувати вчителів та дітей про прояви та наслідки насильства, Особливу увагу варто приділити формам прояву психологічного насильства, булінгу, дискримінації в учнівському середовищі.
5. Проводити роботу в напрямку вдосконалення психолого-педагогічної компетенції та підвищення рівня психологічної культури вчителів (психологічне консультування, соціально-психологічні тренінги, семінари-практикуми, методоб'єднання за участю працівників психологічної служби) для підвищення ефективності взаємодії педагогів з дітьми.
6. Вдосконалювати систему роботи з батьками, застосовуючи новітні психолого-педагогічні технології, методи та підходи (тренінги ефективної батьківської взаємодії, індивідуальне консультування, семінари-практикуми, „круглі” столи тощо)

Довідку підготувала

заступник директора ліцею з НВП М.Крохмальна